

میلےا و ہ

(5) دوجو ت لاصا ت لاکشا ہب خساپ
قارشا خیشا ت لاکشا دقن

ل و لا ر ق س لا - ہعبرا رافسا ج راخ س ورد ہلسلس
ل و لا ج ہنملا ، ل و لا ا ق ل حر م لا ، ل و لا ک ل س م لا
ل ہچ ہ س ل ج - ت ل ای ص ف ت و ت ل ا ک ش ا ع با س لا ل ص ف لا
م ت ف ہ و

داتسا

ی نار ہط ی ن ی س د ن س ح م د م ح د ی س د ج ا د اللہ ت ی ا
ہ ر س د اللہ س د ق

میجرّلا ناطیثلا نم لله اب ذوعاً میجرّلا ن محرّلا الله مسب

أفصو یتیهاملاً دوجولاً ناک اذاً ینأ وه و¹ قارشلا یتمکد فی أضیاً مرکّذ ام :باهنمو
فی لایة یسند یتسنلا دوجولاً و دوجو یتسنلا و ،اهیللاً یتسند کلف ،نایعلاً فی اهیلع ادناز
یتیهانلاً ریغ فی لایل سلسنیف اذکھ و ،یتسنلا

لسلست ردی نتیمة ی درور هسل لوالاکشا جراخذ ردت ادوجو

یکی دیگر از شبهاتی که در این زمینه نقل کرده‌اند این است که چنانچه وجود در اعیان خارج باشد و زائد و اضافه بر ماهیّات بشود، باید نسبتی با ماهیّات داشته باشد و برای آن نسبت هم باید وجودی باشد. [من باب مثال] فرض کنید که در خارج اگر ما می‌گوییم این انسان بیض است، یک انسانی را تصوّر کرده‌ایم و یک بیاضی را تصوّر کرده‌ایم و یک نسبت بین این دو را [تصوّر کرده‌ایم]. در اینجا خود بیاض، یک وجودی دارد به‌عنوان کیف و انسان هم یک وجود جوهری دارد و موضوع برای بیاض است، و نسبتی [هم] در اینجا هست که بین این دو، ربط برقرار می‌کند، آن نسبت هم باید وجود داشته باشد. پس بنابر این، آن نسبت وجود دارد. آن وقت نقل کلام در آن نسبت می‌کنیم [و می‌گوییم:] آن نسبتی که وجود دارد، بین وجود او و بین این نسبتی که بین بیاض و بین زید است باید نسبتی باشد. نمی‌شود که نسبت نباشد؛ چون فرض بر این است که بین بیاض و بین زید نسبت وجود

¹ 65 ص ،قارشلا یتمکد حرشد

دارد، این نسبتی که وجود دارد بین وجودش و بین خودش باید نسبتی باشد، نقل کلام در آن نسبت می‌کنیم و تسلسل پیدا می‌شود.

فصو کی، دوجو: میوگب دیاب، نیاربانب سپ
لیحت کی زا ترابع هکلب تسین نایعا رد دئاز
نیا، نهذءاعو رد و لقع ملءا رد و تسای لقع
دوخ، نایعا رد اما؛ تسای نایعا رد دئاز، دوجو
نآ و دریگی مقلعتا هئا ب ل عجب هک دنتسه تآیهام
دوجو لاصا، دنکی مادی نیت ج راخ رد تآیهام
در ادنی راک ج راخ رد

قارشا خیش لوال اکشا هب خساپ

تسا نیا [دندی م [دنوخا] ناشیا هکی باوج
هذتسا نهذ رد اقاقتا تبسند نیا: دنیا مرفی م [هک
ترابع طقف ج راخ رد هکنیا تهج هب، ج راخ رد
ام، تسای ضایب زا تسای ترابع و دیز زا تسای
میر ادنی ضایب و دیز نیت تبسند ج راخ رد رگید
تسای تا ذ هب مئاق، تفص نآ هک تسای تفص کی
دوجو نیع، ضار عا دوجو هک تسای صخشم و
رگید نیاربانب سپ؛ دنتسه تا عوضوم یارب هئا
نآ یارب امش هکنیا ات تسین اجنیا رد ی تبسند
هک تسای نهذ. دیریگب رظنرد ار ی دوجو، تبسند
لقع و دنکی م رار قرب طابتر دیز نیت و ضایب نیت
نیع. دنکی م لسلسل عطق، هیلقع تا ظلام هب م
ار ضایب و میریگب رظنرد ار دیز ام هکی تقو
میر ادنی رتولج هار اجنیا رگید، مینک نآ ر ب ل مد
کی هب ی لدم و ی گتم م ه تبسند نیا دوخ هکنیا ات
،میدر ک روصتار دیز هکنیمه؛ دشاب رگید تبسند
ی م ل مد دیز نآ ر ب ار ضایب نیا نهذ ملءا رد
کینیا. دیای مذ مز لا اجنیا رد ی لسلسل رگید. مینک

مھ نیا و دناہدرک اجنیا رد ہک ت سا لاکشا
ش باوج

ضرع قیرط زا ی درورہس مود لاکشا دوجو ن دوپ

،دشاب ج راخرد دوجو رگا ہکنیا رگید لاکشا
ہکی فیرعتن وچ؛ دشاب رھوج دناوتی مذ دوجو نیا
رھوج ہک ت سا نیا مینکی م رھوج ی ارب ام
ی ف دَجُو اذا» ہکی عوضوم زا ت سا ترابع
نیا ہک مینیبی م ام و ،«ن ایعلا ی ف لا دَجُو ج راخا
سپ ،دوشی م ادپن ایعارد ،ت سا ن ایعارد دوجو
ی ارب عوضوم ہک [ت سا ن آ] رھوج .ت سینر رھوج
ضار عا ی ارب عوضوم ہک دوجو ،ت سا ضار عا
ت اہام رب ض راع ج راخ ملاء رد ،دوجو .ت سینر
ہکی تقو :دیوگی م امشدوخہ کروطن امھ دوشی م
سپ ،ت سینر رھوج رگید دوشب ت اہام رب ض راع
دوشی م ضرع

ن وچ ،ت سا فیک؟ ت سا ی ضرع عونہ چ لا اح
ن وچو .دھدی م لیکشتار عی شکی ی وھام ت اہ
ل بقی لا ی ذلا» ہک ت سا ہدما ش فیرعتن رد فیک
ل بقی لا» رگید ترابعہ و «ت فاضا لا و ی ز جتا
لوقم زا دوجو نیا اجنیا رد ،«ت بسنا لا و ت مسقلا
سپ دش فیک لوقم زا ہکی تقو ،دوشی م فیک
ت سینر ایشا ہمھ زا ق لطم م عا ،[دوجو] ن آ رگید
نیا زا ہجو ن م م عا ہک ت سا فیک و ضرع نیا و
رد ام ن وچ؟ ت سا ہجو ن م م عا ارچ .ت سا دوجو
ن آ میناوتی مذ ہک مینیبی م ت ادوجو زا ی ضعب
دوجو لثم ،مینکب ت اہام رب ض راع ار ت ادوجو
دوجو اھی ضعب حلاطصا رب اند ای ،ی لاعتی راب
،ی وھام لحرم رد اہنیا ہک ک لذل اثما و نیبعا

دندانی تیهامی نعید، دندانی رقص تیهامی ابیرقت
اهنیا به کتسا دوجو روزل زنت فر صطفه مکل
به لاماد. دندانی تیهامی اما، تسا هدیشخ نیعت
می راب دوجو رد اما. میراندی راک حلاطصا
تیهامی کی تقو. دندانی تیهامی مپیوگب میناوت
،دوشی منی نیش رب ضراء، دوجو سپ، تشادند
قارتفا دمام نیاسپ. دوشی منی تیهامی رب ضراء
تسا دوجو رد

دوخلثم، فیک دوخرد قارتفا دمام اما و
داقتعا رب اند تائفیک نوچ. دشابی م تائفیک
باهش خیش موحرم، قارشلا تمکد بحاص
دوخ، دنتسه «تیهامی اقلصا» به لئاقه کی نیدلا
دوجو به رگید اهنای جراخ رقت، تائفیک نیاس
مکنیاهند. دنتسه لعج به ررقتم اهنای مکل تاسیند
دوجو اب: دیوگب امش مکنیاس ات دندوجو زای درف
انعمه چرگید هجو نم عم نیاسپ، دناهدش کی
ی لوالمد م، لمد رظنه طقند زای نعید!؟ دراد
اب رظنه طقند وده زای عیاش لمد م و ی تاذ
ی تاذی لوالمد رظنه طقند زای دندکی م قرف دوجو
کی رد دوجو و تسانی اهلوقم رد فیک [که]
وی عانص عیاش لمد رظنه طقند زای و، رگید اهلوقم
به و تسانی لعج به فیک نیاس رقت، ی قادصم لمد
مپیوگب میناوتی م نیاربان سپ، دراند ررقت دوجو
سپ. دنتسه دوجو زای هجو نم عم اهنیا به
به کتسا ضراء کی اجنیا رد دوجو نیاس، نیاربان
جراخرد به کی دارفانیاس رب دوشی م ضراء
دنتسه

قارشای خیش مود لاکشا به خساپ

ی لیخ باوج دنداد اجنیا رد ناشیا به کی باوج

فیرعت ردّ لاصدا مکنیا رطاخه؛ اتسا ی بیجء رهوج هک هدمآ رهوج فیرعت رد و ضارعاً ی فدجؤ اذاً» هک ی لک کی زاتسا ترابع ترابع ضرع و، درادلومشو ماء و «جراخذا دبلا جراخذا ی فدجؤ اذاً» هک ی فسونیا زاتسا عوضوما ی فدجؤینأ»، و در اینجا وجود اصلاً در خارج تشخص دارد. کلی نیست وجود تا اینکه شما آن را به عنوان جنس یا به عنوان نوع بیاورید؛ به عنوان جنس منطقی یا نوع منطقی یا در تحت حدی بیاورید. وجود تعریف ندارد تا اینکه در تحت حدّ بگنجد، چون حدّ عبارت است از تعریف به جنس و فصل، و وجود که جنس و فصل ندارد. و آنچه را که ذهن تصوّر می کند یک معنای انتزاعی مصدری است که به معنای «بودن» است نه به معنای «بود». به معنای «بودن» است که این جنبه «بودن» و جنبه مصدری از آن موجود اطلاق می شود و از آن موجود انتزاع می شود. «هست» از آن اطلاق می شود، «هست»ی که قابل اشاره است نه «هست» کلی؛ ما اصلاً «هست» کلی نداریم! این کلی منطقی که در جنس و فصل و حدّ تجلی پیدا می کند، این عبارت است از مفهوم، درحالتی که ما برای وجود، عین خارجی قائل هستیم و آن عین خارجی عبارت است از تشخص.

،دوجو هک مییوگب میناوتی مذام، نیاربانس پ ضرع، دوجو مییوگب میناوتی مذ و تسا رهوج. تسا دوجو هب شئیر هوج، رهوج هکلب. تسا دوجو، رهوج. جراخرد تسا دوجو نیعی ی ضرع دوجو، ضرع. جراخرد تسا ی رهوج

دیای مرد رهوج بالاقرد دوجو و . ج راخرد تسا
 رد دوجو و دیای مرد ضرع بالاقرد دوجو و
 ن لاا مکنیا هذ ؛ دیای مرد اتود نیا زاریغ بالاق
 ی سنجه مکنیا و تسا ی سنجه تحت رد ل خاد ، دوجو
 هک ی تلامکشا نیا و دوشب ض راع مکنیا ات دراد
 دیاید شپید دناه درک

ه درک اجنیا رد هک ی رگید لاکشا کی م ه نیا
 ش باوج م ه نیا و دنا

ن تم ق بیطت

أدناز أفصو یتهماملاً دوجولاناک اذاً هنا وه و قارشلاا یمکدی فاضیاً هزکذام : اهنمو
 نایعلاً ی فاهیلع
 قارشلاا تمکدردهک تسا ی لاکشا نآ دناه درک نایدهک ی تلامکشا زارگید ی کی] «
 تیهام ریدناز دشاب ی فصو ، تیهام دوجو رگا [هک تسا نیا نآ و تسا هدش رکذ م ه
 «ی چراخ نایعاً رد
 اهیلع یتبسن هلف
 رار قرد ی تبسن تسا [تیهام ی نعیم] فوصوم هک تفصلاو ذ و تفصدنیا نید دیاب سپ»
 «دشاب
 دوجو یتبسنلا و
 «[دشاب ی دوجو دیاب زین تبسن نآ ی ارب و]

و دشاب مودعم تبسن دوشی مذ هک تبسن نیا
 راک رد ی تفصد رگید سپ دشاب مودعم تبسن رگا
 دشاب دوجوم شدوخ دیاب تبسن نیا سپ . تسین

یتیهانلا ریغ ی لائل سلستیف انکھ و ، یتبسنلا ی لائل تبسن یتبسنلا دوجولو
 «و برای وجود نسبت، باید نسبتی باشد به
 خود نسبت. [و این چنین تا بی نهایت تسلسل
 ایجاد می شود].»

تبسن نیا مییوگی م تسه ن لاا هک ی تبسن نیا
 نید و تبسن نیا نید ی تبسن دیاب سپ . دراد دوجو
 دشاب رار قرد دوجو

دوجو دیز : دییوگی م امش هک ی تقو روطچ
 ، دینکی م رار قرد دوجو نید و دیز نید ی تبسن ، دراد
 نید ی تبسن ، دراد دوجو هک ی تبسن نآ روطنیمه
 : دییوگی م نوچ . دینکی م رار قرد دوجو نید و وا
 هک تسا نکم و دشاب تبسن هک تسا نکم»
 ل باق تبسن دوخ هک دوشی م مولعم سپ ، دشابند
 مینک داجیا کشن آرد مکنیا ل باق و تسا کیکشت
 .تسا هدشن ای هدشن آرد ض راع ، دوجو ایآ هک

اجنیا رد ن لآ هک ی تبسن نیا رگید اذھ ی لعف
 دوخ، تسا هدش س اطرق و ض ایب ن یب طبر بجوم
 ی نعید. دراد دوجو اب ی طابتر ا اجنیا رد، تبسن نیا
 نیا میوگی م. تسا تبسن نیا اب طبرم دوجو
 ار تبسن ام ع قاورد ی نعید. دراد دوجو تبسن
 لمد تبسن نیا رب ار دوجو ن آ و میتفرگ ت یهام
 تبسن نیا رب دوجو ن آ لمد ن یب هر ابود و، میدرک
 ریغ ی لآ ار ج م له و دشاب هتشاد دوجو ی تبسن دیاب
 یاهنا

قارشا خیش لوالا کشاب ار دصخ ساپ

ن یعلانود ل قعلا ی فوه امنا بسنلا دوجو ن آ هباوج و

جراخ رد ام یلو دوشی م داجیا لقع رد هشیمه بسنلا هک تسا نیا مه ش باوج و
 «مینی من ی بسن»

عوضوم هب مئاق ضرع تسه جراخ رد هچنآ
 رگید، ضرع مه ی کی و عوضوم ی کی، تسا
 !تشاد میهاوخذی تبسن رگید ام؟ تسا اجکش تبسن
 ض ایب مه نیا و تسا س اطرق نیا [ل ائمب ابن م]
 س اطرق و ض ایب ن یب تبسن، تسا س اطرق ی ور
 لقع، هلب! میرادنی زیچ! دیهدن ناشن ام هب ار
 س اطرق و ض ایب ن یب ن هذ رد دیایم هک [تسا]
 ،دنکب رارقرب تبسن بخ. دنکی م رارقرب تبسن
 هکنیا! دشاب مه [تبسن] راز ه لقع رد هچرگا
 هزات! تسا ی جراخ نایعا رد، تسا ل احم ل سلسنت
 ار تبسن اتود نیا ن یب مه لقع [اهنیا رب هولاء]
 !دنکی من رارقرب رتشیب تبسن کی و دنکی م عطق
 هب تبسن هک ار ی دوجو، دوجو ن آ هکنیا رطاخه
 ی ن هذ دوجو کی دوجو ن آ، دهدی م تبسن نیا
 .دشاب ی جراخ دوجو هکنیا هذتسا

عاطقنا ب ع طقنیل سلسنتا کلذف، ن یعلانود ل قعلا ی فوه امنا بسنلا دوجو ن آ هباوج و
 ی قلعلا تا ا حلاما

رد یلو دوشی م داجیا لقع رد طقف بسنلا دوجو اقیقت هک تسا نیا مه ش باوج و
 «[دوشی م عطقن لقع تا ا حلاما عاطقنا ابل سلسنت نیا سپ، تسین ی بسن نایعا»

س اطرق هب ار ض ایب و دما لقع هک ی تقو

تسا مه ديسد آقا فتا! دسري م مه اجنيا هبر اكا، دشاب
 ي نايثشا رقابدمحم خيش اقا ءدازرهاوخ و
 م هي باتك. درك توفهك تسا. **هيا علاء مخر** -
 تسيد باتك رد ي تشد ي لع باوج هك تسا هتشون
 [ي نابطاط ي فطصم] ². تسا هداد ار ال اسد هس و
 هسلج كي و تسا فر حنم ي ليخ و ي نس مدآ كي
 هر كاظم و ا اب. هيا ي لع الله ن او ضر. اقا مو حرم
 و دشلدب و در همان ات هس و دن اشنييد دعب و دنتشاد
 هثحابم هاب ايد و وش دنلب هك دنتفگ و ا هب اقا هچر ه
 :دندومرف مه ناشيا و دشذ رضاد، مينك ثحب و
 هس «! م هدي مزار تيا هه مان باوج رگيد ن م س پ»
 دشلدب و در همان

دركي م هك ي تلاكشا زا ي كي [ل ائمب ا بن م]
 دنوشي م دنلب زامن زا دعب [م در م] ار چه هك دوب نيا
 [ماما] هب و دنكي م تسار تسار هب و پچپ هب و
 [ملا سلام هيا ن امز ماما و اضر ماما و نيسد
 !؟ دنهدي م ملاسد

از همين اشكالاتي كه طالقاني و اينها مي كنند!
 با طالقاني و برقي كذا خيلي محشور بود! وقتي
 كه طالقاني از زندان در آمد، آن موقع ما منزلمان
 در همان خيابان پيچ شميران و هدايت بود، منزل
 اين طالقاني دوتا كوچه بالاتر از ما بود. مرحوم
 آقا به ديدنش رفتند، چون بالآخره همسايه بود و

دمحم ديسد ي رسپ هون و ي نايثشا دمحا ازريم ي رتخد هون و ا. دنكي م در
 .تسا هطور شم بلاقنا ن اربهر زا ي يابطاط
 ن اريا ي سايس-ي بهدم ي هان امز اسو هان ايرج، لوسر، ن اير فعج كر
¹ ي ناگدنز خيرات، ي داقتنا ي دركيور اب ي تشد ي لع «ل اسد 23» باتك
 ن آرد و هداد رارق هجوت دروم ار (هلا و هيا علاء الله ي لصد) مركا ريمايپ
 .تسا هتشاد اور ميرك ن ارق زين و سدقم تحاسد ن ا هب ي ياهت ناها
 (ققحم)
² بخيرات شرازگ رد تنايخ

!تفگی متدشو و تَدَداب [ار فرح] نیا و !دنیاید
 ی یا هزیچ دوشنی نابصد ص خشات :دنیوگی مرخا
 ی سلجم رد !دزیری من نوریدت سه ش لرد ه کار
 هدمآ رد مه وا و مدرکی نابصد ار وای کی و هدوب
 م لاسلا هیلع ی لع هب ار ش حذفش دوخ باسح هب
 ار تشمکی هکنیا زاریغ ی لع» :هتفگ و هدیشک
 زانیه ار ترابع نیا نم «!درک راکه چ تشک
 نیا» :دندومرف ناشیا هک مدینش اقا مو حرم نابز
 ی نس لاصا اهنیا «!تسا هتفگی ناقلط ار ترابع
 هایس همام کی اهنتم دندوب ی نس عقاو رد !دندوب
 اعقاو اهاجی ضعب رد و !دنتشاد ار س ابل نیمه و
 نیا رد هدی نعی !دیدمی فاصنای ب اهنیا زان اسنا
 هبل ناسم نیا رد اهی نس دوخ لاصا هک ل ناسم
 !دندوب غاد اهنیا هک دندوب غاد ردقنیا اهنیا هز ادنا
 و دندوب غاد ی ناقلط نیا هز ادنا هب اهی نس دوخ
 اب در او م زای لیخرد [مه] ناگز اب هکنیا بیج
 ی چی چی یاپورا ناگز اب ی نعی !تشاد فلاتخا و
 ی ناقلط و تشاد فلاتخا و اب هعیش دیاقا رد ،ام
 !تشاد ذل و بقا ار

ی لاعت الله ن اوضر - اقا مو حرم هعقد کی دعب
 رسپ ،ی نایتشآ رقابدمحم خیش اقا لزنم هب - هیلع
 - امهیلع الله مخر - ی نایتشآ دمحا خیش اقا مو حرم
 اقا هب اقا مو حرم .مدوب سلجم نآ رد نم و دنتفر
 ی فطصم دیس [نیا] :دندومرف رقابدمحم خیش
 [هکنیمه] «!تسا ی مدآ روطچ [ی ئابطابط
 هک دندوب هدینش هکنیا لثم - دنداد حرش اقا مو حرم
 :تفگ و ا هعقد کی - اهفرح نیا و دنراد باستنا

ع قوم نامهو تساهناو خذرتشیبی طویس ی ا هه فصاتو تساهما دازرهاوخ و ،هلب
 ی متحب و ا بام و درکی دمآوتفر اهنیا و ی عقرب نیا اب و تشاد ی راکفا کی
 ی یانتعا مه امش :تفگ اقا مو حرم هب مه دعب و !مدرک عطق و ا ب رگید نم و میدرک
 ریز لاصا و تساهناو شمارم لاصا و دنتسه ی دنا ب کی اهنیا !درادنی اهدیاف ،دینکن
 ی من اتفرح راب ریز نوچ ،دینکن اهنیا هب ی یانتعا امش اذل !دنوری من مه فرح راب

رگید و دندادن ارش باوج رگید مه ناشیا اذل
رگید دعب و دنداد همان اتهس ود .دندرک شیاهر
دندرک کرت

تلمیذ: ..□..

دوبش احفی لیخ مدآ کی ایمیتن با ،هلب :داتسا
تموكد نیا اب مه ی لیخ و دوب دنتی لیخ و
هب مه هعقد هس ود !درک ادیپ یریگرد [قشمد]
کی - دوب مه ی لیوط یاهن ادنز .دنتخادنا شنادنز
اجنآ رد ،تفر رسم هب مه دعب و - لاسود و لاس
ماشه هب هر ابود دعب و دنتخادنا نادنز هب [ار وا] مه
درکی م ثحب هکی سک اب و دوب نهد دب ی لیخ .دمآ
!دادی م شح ف طقف

دوجو تلصا رب قارشا خیش مود لاکشا
دوجو ن دوب ضرع

لأَصَادَنَّا إِذَا دُجُوْنَا أَلُوقًا ضِيَا :باهنم و
نایعلا ی ف

رد دوجو ی تقو هک تسا نیا دنهدرک حرطم هکی تاهبش و تلالاکشا نآ زا ی کی و
«دشاب لصاد نایعا
رهوجب سیلو و
«دشابن رهوج و»

دجو ناک اذا هک تسا نآ رهوج نوچ
هکی لاحرد ،نایعلا ی ف لا أعوضوم ،أعوضوم
ی ضرع هبنجی نعید ،تسال لصاد نایعا رد دوجو
دراد

عی شلا ی ف تئیه نوکی نآ ن یعتف
«دشاب [عی شرد] تئیه دیاب دشن رهوج هکلاد سپ»

میراد ضرع کیو میراد رهوج کیام نوچ
میرانگی م دوجو ارش مسار عی شرد تئیه

رهوجلاب مناقه وهف ،انکن ناک اذو
«تسا رهوج هب مناقه مه ضرع و تسا ضرع نیا سپ دشاب روطنیا رگا و»
؛نیشاملا دنع تیفیک نوکیف
«[نیشام دزن] دشاب تیفیک نیا دیاب سپ»

تسا قفاوم فیک فیرعت اب نوچ

بِقَاضِی وَرَجْتِ رَابِعَا ی لِا اهر و صتی فُجَاتِحِی لِا ؤَرَا قُتَّیْهِ اَذَلَا

1. 65 - 62 ص ،قارشلای تمکد حرشد

تسید فیک؟

ہار و ارد ہفاضا و یرجتو ، تبسند لاو تمسقال بقی لا مک تسای امزاق تئہ ، فیک»
«دراند

أقلطم او مکدق و تبفیکلا دحی ف اورکذ امک ج راخرما یلا
ضرع رب مدقت ، لحم ہشیمہ و تسای ضرع رب مدقم لحم ، قلاط و حنہب : دناہتفگ»
«تایفیکریغر د ہج ت ایفیک رد ہج ؛ دراد

و ؛ دوجولا ی کعدوجوملا مدقتیف ، اہریغ و تایفیکلا ن مضرعلا ی کعد مدقتیل حملان ا
دوجولا ی کعدوجولا مدقت ہمازلتسلا ، عنتمم کاذ
تسای عنتمم نیا و دوجو رب تسای مدقم ، دوجوم سپ تسای وطنیا مکلا احد نیاربانہب»
و دراند ققحت ج راخر رد دوجو نیاربانہب . دراد دوجو رب ار دوجو مدقت مازلتسا نوچ
«تسای نہذ رد طققت شققحت

ہجولا ن مہنم عا تبضرعلا و تبفیکلا لب أقلطم عایشلا ام عا ؛ دوجولا نوکی لامڈ
دیوگی مامش ہکر وطنامہ دشاب عایشلا ام عا دناوتی مذ رگید دوجو ، نیا زاریغ»
و تایفیک مکلہ ، تسای عایشا ہمہ ہب تبسند لومشلا ام عا و تسای عایشلا ام عا دوجو
«تسای ہجو ن م عا مہن اشومع ن ا و دندوجو زام عا تبضرع

ضرع و تسای دوجو اہزیچ ی ضعب نوچ

تسای دوجو اہزیچ ی ضعب ، ی لاعتی رابل ثم تسیند

ی ضعب ، ج راخ عایشا نیمہ لثم تسای ضرع و

سفن لثم تسیند دوجو و تسای ضرع اہزیچ

ی مذ دوجو ہب ار تایہام نیا ل صحتہ ک تایفیک

و تسای ضرع ن ا و ، دندادی م ل عجب ہب مکلہ دنداد

، تسای ضرع ہک مہ اہزیچ ایقہ رد . تسیند دوجو

میراد ی فیک ی نعید ، تسای کی ہمہ ضرع و دوجو

زا تسای ترابع ہک ، عبرا تایفیک نیا زاریغ

ی م دوجو ار ن ا مسا و ، عی شد صخشت تئہ

رب ضراع ، رگید تسای ضراع نوچ . میراذگ

تسای ہدش تہام

ل حملاب دوجوم ہنا ل حملاب مئاق ہنا ی نعم و ؛ ل حملاب مئاق وہف ، أضرع ناک اذا أضیا و
رقتمم

شباوچ زونہ ہک تسای تلامکشا ہنیا مامت) دشاب ضرع رگا مکنیا رگید ہلئسم»
تسای دوجوم ہک تسای نیا لحم ہب مئاق ی انعم . دشاب لحم ہب مئاق دیاب (تسای ہدمایند
«دراد لحم ہب چایتحا ہک

ہیلل ہققحت ی فرقتفیف
«دراد لحم ہب زایند شققحت رد سپ»

دوجولاب دوجوم ل حملان ا کشد لا و
«تسای دوجو ہب دوجوم ، لحم ہک تسیند ی کشد و»

تسای دوجو ہب دوجوم ، لحم : میوگی مذ ام

: دیوگی م اردصلام ی امش و نیئاشم ی امش مکلہ

تہام ہب ہذ تسای دوجو ہب دوجوم ، لحم

ل لحم و ہ ؛ مایقلا زادف

«[تسای لحم ن ا و] ، دشاب رود اجنیا رد دیاب نیاربانہب سپ»

دوجو دوخ و دوجو ہب دشاب دوجوم ، لحم ہک

دوجو نوچ ؛ دشاب دیاب لحم زا رخاتم [دیاب] مہ

ہدما ش لحم دیاب لابق و دوشی م لحم رب ضراع

موقتہ مہ دوجوم و تسہ دوجوم مہ ش لحم . دشاب

دیایم مز لا رود نیا و ،تسا دوجولاب

قارشا خیش لاکشا هب اردصلام خساپ

تایهام اهنوک ت لاوقملا نم س انجلا ق ناقدرت انانوع ی ف اوتخا تئید مهنا باوجلا و تیلک

رد وطنیا ت لاوقم زا سانجا قیاقدرت انانوع رد اهنیا نممه مکنیا باوج لاج «
» دنتسه ی ایلک تایهام ،ت لاوقم زا سانجا هک دندرک ذخا فیراعت
اولاق ،لائم اذک و اذک ی نیعلا اهدوجو ق د
»تسا وطنیا اهنیا دوجو تیعقاو و اهنیا ی نیع دوجو ق د هک»

کیضر عرد ،تسا روطکی ر هوجرد لائم

مه مکرد و تسا روطکی فیکرد ،تسا روط

دناهروا اری فیرعت مادکره رد .تسا روطکی

دناهتفگ و

؛عوضوم ی فنوکی لان ان ایعلا ی ف اهدوجو ق د تایهام ر هوجلا

»دشابن عوضوم رد هک تسا نیا نیا عا رد ش دوجو تقیقدهک تسا ی تایهام ر هوج»

دندرک جراخار ضرع

؛ةاواسملا و ةاواسملا تلباق اهناذب تناک ،جراخا ی فتدجو اذ ا تایهام لائم مکلا اذکو
و ن دشت مسق ی ارب لباق [دوشی م تفای جراخرد هک ی نامز] هک تسا ی تایهام مک»
»دشابن تاواسم لا و تاواسم

أفیک و ا ر هوج هتاذ ی ف دوجولا ن و ک طقسفت لاوقملا رئاس و قیکلا ن ایقلا اذه ی لع و
امهریغ و ا

ر هوج ش تاذ رد دوجو مکنیا سپ [ت لاوقم ریاس و فیکتسا سابق نیمه رب و] «
» دوشی م طقاس دشاب مک ای دشاب فیک ای دشاب

أیلک هینوک مدعل

»تسین ی لک دوجو لاوا»

تسین اهنیا و سنج و عون لثم ی قطنم ی لک

ی جراخ ص خشت کی ز ا تسا ترابع دوجو

اهسفن ب تصخشم تینیع تآیوه - ق بس امک - تادوجولا لب

ی ای یور ن اشدوخ هک دنتسه ی اهنی ع تآیوه میتفگ هکروطن امه ،تادوجو «
»دناه داتسیا ن اشدوخ

یدخلا و عونلا و ا سنجلاک ی تاذ ی لک موهفم تحت تجردنم ریغ

» دنتسید دح ای عون ای سنج لثم ،ی قطنم ی لک موهفم کید تحت رد جردنم و

هب دوجوملا تیهاملاب امثاق هینوک ی نعم اضر ع س ی و

» دوجو هب دشاب دوجوم هک ی تایهام هب دشاب مئاق مکنیا ی انعم هب تسین ضرع دوجو «

دوشی مندرگید سپ دشاب دوجو هب دوجوم رگا

دشاب دیاب لابق ن آنوچ ،دشاب و ارب ضرع

ی احنلا انم اوخذ اهد احنتم ایضر ع ناک ن ا و

» [دراد ارب داختا زا یوخذ هب و] تسا لومحم جراخ و تسا ی ضرع دوجو هچرگا «

لومحم جراخ «دوجوم دیز» : میوگی مکنیا

تدحو هب داختا و دوشی م لمد جراخرد هکتسا

هب داختا ی نعید «داختا زا یوحنه ب» .دندراد ی جراخ

ی لوالمد هب ؛ی لوالمد هب هب دندراد عیاشد لمد

تسا قرف تیهام و دوجو نید

؛همومع و هتیلک مدعل ،تینیک هینوک مز لیا لا اضر ع هینوک ریدقت ی لع و

هب و تسا ی لک هب نوچ !؟ دشاب فیک هک هتفگ ی سک هچ دشاب ضرع مکنیا ضرر فرب «
»تسا مومع

ی م ضراع دوجو :دناهتفگ هک اهی ضعب ،هلب

هب دناهتفرگ رظنرد ارب ضرع ی لک ی انعم ؛دوش

تَيَضَّرَعُ يَضَّرَعُ ضَرَعًا ؛ اَر تَلَاوَقَمُ نَاوَنَعِبُ ضَرَعًا
 نَاوَنَعِبُ ضَرَعًا هَذَا تَسَا رِظْنَدِرُومُ ضَرَعًا
 لَّاوَنَعِبُ ضَرَعًا نَاوَنَعِبُ ضَرَعًا هَذَا تَلَاوَقَمُ
 دُوشِي مَضَرَعًا هَكَذَا نِيَا

تادوجوملا تلاماشلا تاموهفملا و تلامعلا ضار علا ن موهامو

«دوشی م تادوجوم ل ماشد و ت س ا ت موهفم و م م ا ض ا ر ع ا ز ا ه ک ی دوجو ن ا و»

زَا هَذَا تَسَا مَمَاعُ ضَارِ عَا زَا هَكَذَا يَانَعِمُ يَنْعِي
 لَمَاشد هَكَذَا تَسَا يَمُوهَفَمُ وَ مَعَسْتُ تَلَاوَقَمُ
 وَ تَبَاثُ ؛ رَگِيدُ تَامُوهَفَمُ لَثَمُ دُوشِي م تَادُوجُومُ
 دُوجُومُ وَ لَصَحْتَهُمُ وَ رَرَقْتَهُمُ

وهامبدوجوملا موهفم ه ن م ق ت س ا ی ذ ل ا ی ر د ص م ل ی ل ق ع ا ی ع ا ز ت ت ل ا د و ج و ل ا و ه ا م ن ا و
 دوجوم

ردصم نیا ز ا و ، ی ر د ص م ی ل ق ع ی ع ا ز ت ت ا د و ج و ک ی ز ا ت س ا ت ر ا ب ع ن ا و
 «دروآی م ت س د ه ا ر د و ج و م و ه ف م و ا ر د و ج و ت ا ق ا ق ت س ا

هتفرگ ج را خ ز ا ل ق ع ی ن ع ی ی ع ا ز ت ت ا د و ج و
 ی م ق ت س م د و ج و م و ا ز ا ی ن ع ی ی ر د ص م و ، ت س ا
 ه ک ن ی ا ه ن ، ت س ا ی ی ا ن ع م ک ی ه ک ن ی ا ر ط ا خ ه ب . د و ش
 ی ا ی ج ر ا خ ز ت ق ی ق د ک ی ه ک ل ب ، د ش ا ب ی ت د د ی ا ن ع م
 . د ن ک ی م ل ع ج ن ا ز ا ا ر ی ر د ص م ، ل ق ع ه ک ت س ا
 ن ا ز ا و د ن ک ی م ل ع ج ن ا ز ا ا ر ی ا ی ل ع ج ر د ص م
 ؛ د ر و آ ی م د و ج و ه ا ر ق ا ق ت س ا د ا و م ی ل ع ج ر د ص م
 ، دُجُومُ ، دَاجِیَا ، دُوجُومُ ، دُجَاوُ ، دُجِیْمُ ، دُجِوُ
 . د ن ک ی م ت س ر د

عوضوملا اهدوجو نیع ا هسفن ی ف اهدوجو ن ا ی ف ض ا ر ع ل ا ر ن ا س ا ض ی ا ی ت ف ل ا خ م ل و
 (ت س ا ف ل ا خ م ض ا ر ع ا ر ی ا س د ا ی ی ن ع ی) ، ض ا ر ع ا ر ی ا س د ا ب ، ن ی ا ن ش ا د ت ف ل ا خ م ی ا ر ب و

«ت س ا ع و ض و م ی ا ر ب ن ا ش د و ج و ن ی ع ، ض ا ر ع ا ن ی ا د و ج و ه ک ن ی ا ر د

دوجو ؛ د ن ر ا د ن ی ل ل ا ق ت س ا د و ج و ن ا ش د و خ ی ن ع ی
 د و ج و ه ک ل ب ت س ی ن س ا ط ر ق د و ج و ز ا ی ا د ج ض ا ی ب
 ن ی ب ی ن ع ی . ت س ا س ا ط ر ق د و ج و ن ی ع ض ا ی ب
 د و ج و ی ج ر ا خ ز ف ا ل ت خ ا ه ن و گ چ ی ه ض ا ی ب و س ا ط ر ق
 ا ه د و ج و ن ی ع ا ه س ف ن ی ف ا ه د و ج و . د ر ا د ن
 ن ی ع ا ه س ف ن ی ف ا ه د و ج و . ه ک ن ی ا ه ن ، «ع و ض و م ل ا
 ت ق و ک ی ؛ ت س ا ا ت و د ن ی ا د ی ن ی ب . «ع و ض و م ل ا د و ج و
 ن ی ا ، ت س ا د و ج و ن ا ن ی ع ش د و ج و ن ی ا : م ی و گ ی م
 ت ح ب ر د . ت س ا د و ج و و ت ی ه ا م ا ل ی س م ، ه ل ی س م

ی جِراذ دوجو : مییوگی م ام دوجو و تیهام
 چیه و تسا دوجوم دوجو نامھ نیع ، تیهام
 ام هک تسا نھ رد ی نعید . تسین اھنا نیب ی قرف
 ی لو . مینکی م داجیا فالاتخا دوجو و تیهام نیب
 سفن نامھ نیع تیهام دوجو ، جِراذ رد
 نیا ضرع رد ی لو . تسا دوجو نامھ تیدوجوم
 ی جِراذ توافقت ضرعلاوذ و ضرع نیب هک تسا
 دوجو ی لو ، تسا توافتمھ جِراذ رد ی نعید ؛ تسه
 ضرعلاوذ نآ ی جِراذ دوجو زا ی ادجوا ی جِراذ
 دوجو زا ی ادج ضایب ی جِراذ دوجو . تسین
 ، دنتسه مھ ہب قصلاتم [مکلب] تسین ساطرق
 ی فضا رعا نآ دوجو ، دنتسه مھ [ہب] ائمیمض
 نیع ناشدوجو ، ناشدوخ تیوھ رد و اھسفنأ
 زا ی ادج ہذ ، عوضوم نیا ی ارب تسا اھنیا دوجو
 . عوضوم ی ارب و اھنیا دوجو

اھل رَخآ عی شد دوجو لا تیهاملا دوجو نیع دوجولا دوجو و
 مکلب ، دشاب تیهاملا دوجولا نیع مکنیا ہذ تسا تیهام دوجو نیع ، دوجو دوجو ی لو
 «تسین رتشیب جِراذ رد تدحو کی

زیچ ود ام فوصوم و تفصد دروم رد ی لو
 . تسا ی کی [اجنیا] ی لو . مینیبی م جِراذ رد
قَّقحت رد عوضوم ہب دوجو ن دوین دنمزاین
شیوخ

عوضوملا ی لب قَّقحت ی فہر اقتفا مدع زہظ
 «درادن عوضوم ہب زاینش قَّقحت رد نیا ہک دوشی م نشور اھت فلاخم نیا زا»
 . مَرکذ ی ذلا زودلا مزلی لاف
 «دوشی مذ ادیب رود سپ»
 تیر ہوجب لا ، ر ہوجلا کاند تیر ہوجب ر ہوجلا دوجو نآ اندذع راتخملان ی لع
 ی رخآ
 ہب ہذ ر ہوج تیر ہوج نیمہ ہب ، تسا ر ہوج ، ر ہوج دوجو اندذع راتخملان ی لع»
 «دشاب رگید ر ہوج کی ر ی گتم ہک رگید تیر ہوج کی

بلاق رد تسا ر ہوج ، ر ہوج دوجو نیمہ ی نعید
 بلاق رد تسا ضرع ، ضرع دوجو . ر ہوج
 بلاق رد تسا بجاو ، بجاو دوجو . تضرع
 ر ہوج نیمہ دوخش دوجو ، ر ہوج نیمہ . تیبجاو
 .تسا

ی رخآ تضرع لا ، ضرعلا کاند تضرع ضرعلا دوجو اندکو
 کی ہب مکنیا ہذ ضرع نیمہ تضرع ہب تسا ضرع ، ضرع دوجو [نیمہ و]
 «وا ریش ضرع رطاخ ہب وا ریدتسا ہذ ضرع نیا مکنیا ہذ ، رگید تضرع

سِ فذ [مهکلب] ،تسا ضرع اجنیا رد وا [سپ] ،
 فیک نیمه سِ فذ ،مک نیمه سِ فذ ،ضایب نیمه
 هب دوجو ،هتفرگ قلعتوا هبل عجا جنیا رد ش دوخ
 ،تسا دوجوم ضایب نیادوخ .تسا هتفرگ قلعتوا
 رگید رما کی یارب ضراع نیامکنیا تهجهب هذ
 تسا هشد ضرع اجنیا رد نیاتسا

بسحبی نهذلا رابتعلا ای فل ب ،رملا س فذ فی فیهاملا هلا ضرع لا دوجولان ازمامل
¹ لقعلا یلحت
 رابتعا رد مهکلب درادن تیهام یاری ضرع رملا س فذ رد دوجو مک تشنگ نوچ»
 «تسا لقعلا یلحت بسحب و تسا ی نهذ

ی م ی رهوج هب ام مک ی تقو ،نیاربان س پ
 ،دوجو ی نعید ،«تسا دوجوم رهوج نیاتسا» :مپیوگ
 رهوج نیاتسا و هتفرگ قلعتوا رهوج نیمه س فذ هب
 ی باستنا رطاخهبر هوج هکنیا هذ ؛تسا هشد دوجوم
 ی زایند و درادن م اوقه سفندحی فش دوخ ،دراد مک
 باستنا کی هب زایند و دراد ی رگید تیهام کی هب
 نیان لا ،باستنا نآ رطاخهبر و دراد ی رگید
 چیه هذ .تسا هدرک ادیب دوجو اجنیا رد رهوج
 ادیب باستنا ی رگید زیچ هبش رهوج [اجنیا ی زیچ
 لب اشمشم اشمشما الله لعجا ام]تسا هدرک
 رهوج س فذ هبل عجا ی نعید !نیمه ی نعید ،اهدجوا
 ی م دوجوم ،رهوج س فذ دوخ و دریگی م قلعتوا
 دوخ و ضایب س فذ هب دریگی م قلعتوا لعجا .دوش
 رهوج نودب ضایب ام اهنتم ،تسا دوجوم ضایب
 نیادیب اعبط ؟تسیچ ش دوخ نیان اذل .میرادن
 اب باستنا نیامکنیا هذ ؛دنک ادیب رهوج اب باستنا
 ،دشاب لیخد ضایب نیام دوجو قلعتوا رد رهوج
 رهوج نودب ضایب س فذ هب دوجو نیام [مهکلب] !هذ
 س فذ رد اهنتم .دریگی م قلعتوا ی رگید زیچ ای و

1. 62 - 60 ص ، 1 ج ، هیلاعتما تمکلا

سرد تا حلاطصا

هک «ن دوب» و «ی تسه» ی انعم هب: دوجو ش سرپ نیا، سرد رد. تسا ثحب ی نوناک موهفم ی قیقد فصوصک ی «دوجو» ایآ هک دوشی م حرطم لیلحت کی افرصا ی تسا ج راخذ ملء رد ی نیء و ی موهفم و ی نهذ.

تیهام «چیستی» یک شیء و پاسخی که به پرسش «آن چیست؟» داده می شود مانند «انسان». در درس، وجود به عنوان امری زائد و اضافه بر ماهیّت‌ها در نظر گرفته شده و کل بحث بر سر نسبت میان این دو است.

لباقم رد، ی نیء تیءقاو ملء: نایعا / ج راخذ نیا ی درور هسل لادتسا، سرد رد. نهذ ملء ی عقاو ی رما «ج راخذ» رد دوجو رگا هک تسا میوشی م وربور ی قطنم ت لاکشا اب، دشاب.

ملء لباقم رد، میهافم و تارو صت ملء: نهذ نایم «ت بسن»، ل و ل لاکشا هب خساپ رد. ج راخذ هذ دوشی م هتسناد «ی نهذ» ی رما تیهام و دوجو ی ج راخذ.

داجیا» ای «ن داد رارق» ی انعم هب: ل عج رداص هّما تاء زاً امیقتسم هچنآ ی نعید؛ «ن درک هب «ل عج»، تیهام تالسا ماگدید زا. دوشی م، ل باقم ماگدید رد اما دریگی م قلّعتا هتیهام دوخ. تسا (هذد داجیا) ل و عجم هک تسا دوجو نیا.